

Til lovforslag nr. L 42. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 1. december 1998*)

Forslag

til

Lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Loven gælder for behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i forbindelse med tjeneste i Grønland.

Kapitel 2

Behandling af klager over politipersonale

§ 2. Politimesteren behandler klager over politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager), jf. dog § 34.

Stk. 2. Rigspolitechefen yder efter anmodning politimesteren bistand til undersøgelsen.

Stk. 3. Politiet kan på egen hånd foretage uoprettelige undersøgelseskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne undersøgelseskridt er foretaget, underrette politimesteren herom.

§ 3. Klage indgives til politimesteren. Klage over myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en kriminalsag kan endvidere fremsættes mundtligt til retsbogen under kriminalsagens behandling.

Stk. 2. Politimesteren kan afvise at behandle en klage, hvis klagen indgives mere end 6 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted.

§ 4. Den, klagen angår (indklagede), skal have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at udtale sig om fremstillingen. Indklagede har ikke pligt til at udtale sig om fremstillingen.

§ 5. Indklagede har ret til at møde med en bisidder og en tolk. § 23 i lov om statens tjenestemænd i Grønland finder tilsvarende anvendelse med hensyn til godtgørelse af indklagedes udgift til bisidder og tolk.

§ 6. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring til politimesteren, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for kriminalretlige foranstaltninger eller disciplinæransvar.

Stk. 2. Politimesteren vejleder indklagede om bestemmelsen i stk. 1 samt om bestemmelserne i §§ 4, 5 og 11, stk. 1, nr. 2. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden indklagede afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at indklagede har modtaget behørig vejledning.

§ 7. Afgives forklaring i retten, jf. § 8, beskikker retten en bisidder for klageren og indklagede.

Stk. 2. I andre tilfælde kan retten, når forholdene taler derfor, på klagerens eller indklagedes begæring beskikke en bisidder for den pågældende. Politimesteren vejleder de pågældende om adgangen til at begære en bisidder beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. § 8, stk. 2, finder herved tilsvarende anvendelse. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning.

Stk. 3. Beskikkelse af bisidder sker uden udgift for de pågældende.

Stk. 4. Den beskikkede bisidder skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer som led i undersøgelsen. Bisidderen må ikke uden politimesterens tilladelse overlevere det modtagne materiale til sin klient eller andre.

Stk. 5. Bisidderen har adgang til at overvære afhøringer af sin klient såvel hos politimesteren som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til sin klient. Bisidderen underrettes om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

§ 8. Politimesteren kan bestemme, at forklaring skal afgives i retten.

Stk. 2. Såfremt klagen vedrører myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en kriminalsag eller under fuldbyrdelse af en afgørelse i en kriminalsag, afgives forklaring for den kredsret, som behandler eller har behandlet kriminalsagen, eller for hvilken sagen kan forventes indbragt. I andre tilfælde afgives forklaring ved kredsretten i den retskreds, hvor det forhold, klagen angår, har fundet sted.

§ 9. Politimesteren giver møde i retsmøder, hvor sagen behandles.

Stk. 2. Indklagede skal så vidt muligt underrettes om berammede retsmøder og have lejlighed til at være til stede.

Stk. 3. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for kriminalretlige foranstaltninger eller disciplinæransvar. Retten vejleder indklagede herom.

Stk. 4. Sagen behandles efter reglerne om behandling af kriminalsager i lov om rettens pleje i Grønland uden medvirken af domsmænd.

§ 10. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af politimesteren vedrørende adfærdsklager. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klager over afgørelser i adfærdsklagesager er 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

§ 11. Behandlingen af en adfærdsklagesag sluttes, hvis

1) der er grundlag for at rejse sigtelse mod indklagede eller

2) indklagede er mistænkt for en kriminel handling og forlanger sagen behandlet som en kriminalsag.

Stk. 2. I de i stk. 1 nævnte tilfælde behandles kriminalsagen af politimesteren efter reglerne i kapitel 3. Behandlingen af adfærdsklagesagen genoptages, hvis tiltale ikke rejses eller gennemføres til fældende dom.

§ 12. Politimesteren underretter rigspolitichefen, når der indledes en adfærdsklagesag. Politimesteren underretter endvidere rigspolitichefen om afgørelsen i adfærdsklagesager.

Stk. 2. Disciplinærundersøgelse i anledning af en klage indledes ikke, før behandlingen af adfærdsklagesagen er afsluttet.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 er ikke til hinder for, at den pågældende suspenderes eller midlertidigt overføres til andet arbejde efter de almindelige regler for tjenesten.

§ 13. Politimesteren kan af egen drift iværksætte en undersøgelse efter reglerne i dette kapitel.

§ 14. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af adfærdsklager.

§ 15. Justitsministeren kan bestemme, at en undersøgelse ikke skal foretages efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 3

Kriminalsager mod politipersonale

§ 16. Anmeldelser om kriminelle handlinger begået af politipersonale i tjenesten indgives til politimesteren, jf. dog § 34.

§ 17. Politimesteren iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået en kriminel handling.

Stk. 2. Politimesteren iværksætter endvidere efterforskning, når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Bestemmelserne i § 12 finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 18. Rigspolitichefen yder efter anmodning politimesteren bistand under efterforskningen.

Stk. 2. Politiet kan på egen hånd foretage uoprettelige efterforskningsskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne efterforskningsskridt er foretaget, underrette politimesteren herom.

§ 19. Retten beskikker en bisidder for sigtede, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af kapitel 5, § 22, i lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Retten beskikker på den forurettedes begæring en bisidder for den pågældende, når forholdene taler derfor.

Stk. 3. Politimesteren vejleder de pågældende om adgangen til at begære en bisidder beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning.

Stk. 4. Beskikkelse af bisidder sker uden udgift for de pågældende.

§ 20. Den beskikkede bisidder skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer som led i efterforskningen. Bisidderen må ikke uden politimesterens tilladelse overlevere det modtagne materiale til sin klient eller andre.

Stk. 2. Bisidderen har adgang til at overvære afhøringer af sin klient såvel hos politimesteren som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til sin klient. Bisidderen underrettes om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

§ 21. Rigsadvokaten kan bestemme, at en kriminalsag, der omfatter flere forhold eller flere sigtede, i sin helhed skal behandles af politimesteren efter reglerne i dette kapitel, hvis en sådan behandling er påkrævet med hensyn til et af forholdene eller en af de sigtede.

§ 22. Bestemmelserne om behandling af kriminalsager i lov om rettens pleje i Grønland finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

§ 23. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af de i §§ 16 og 17 nævnte sager.

§ 24. Justitsministeren kan bestemme, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 4

Politiklagenævnet

§ 25. Politiklagenævnet består af en advokat som formand og to lægmænd, der udpeges af justitsministeren for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar. Genudpegnings kan finde sted én gang.

Stk. 2. Advokaten udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, der indstiller fire personer, heraf så vidt muligt to kvinder og to mænd.

Stk. 3. Lægmændene udpeges efter indstilling fra Grønlands Landsting, der indstiller seks personer, heraf tre kvinder og tre mænd.

Stk. 4. Lægmændene kan ikke samtidig med hvervet som medlem af Politiklagenævnet være medlem af en kommunalbestyrelse, Grønlands Landsting eller Folketinget. Udelukkede fra at være lægmænd er endvidere ministre, landsstyremedlemmer, advokater og advokatfuldmægtige samt hjemmestyrets, centraladministrationens, domstolens, rigsombudets, politiets og kriminalforsorgens tjenestemænd og øvrige personale.

Stk. 5. Advokaten og lægmændene skal have bopæl i Grønland.

Stk. 6. En person, der inden for det i stk. 1, 1. pkt., nævnte tidsrum fylder 65 år, kan ikke udpeges som medlem.

Stk. 7. For hvert medlem udpeger justitsministeren efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant blandt dem, der er indstillet i medfør af stk. 2 og 3.

Stk. 8. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om indstilling af medlemmer og disses vederlag.

§ 26. Politimesteren underretter straks Politiklagenævnet om klager og anmeldelser, der skal behandles efter kapitel 2 eller kapitel 3.

Stk. 2. Politiklagenævnet kan over for politimesteren tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i kapitel 2 eller efterforskning efter reglerne i kapitel 3.

§ 27. Politiklagenævnet skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer i forbindelse med undersøgelsen af de i kapitel 2 nævnte sager og efterforskningen i de i kapitel 3 nævnte sager. Politiklagenævnet må ikke uden politimesterens samtykke overlevere det modtagne materiale til andre.

Stk. 2. Politimesteren orienterer i øvrigt løbende Politiklagenævnet om alle væsentlige beslutninger, der træffes i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen.

§ 28. Politiklagenævnet kan anmode politimesteren om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningsskridt.

Stk. 2. Hvis sigtede eller politimesteren i en sag, der behandles efter kapitel 3, modsætter sig nævnets anmodning om foretagelse af bestemte yderligere efterforskningsskridt, forelægges spørgsmålet for retten til afgørelse. Spørgsmålet afgøres af den ret, hvor sagen behandles, eller hvor den kan forventes behandlet. Rettens afgørelse træffes på begæring ved kendelse.

§ 29. Politimesteren udfærdiger en redegørelse til Politiklagenævnet om resultatet af undersøgelsen efter kapitel 2 eller efterforskningen efter kapitel 3. Redegørelsen skal indeholde en gennemgang af forløbet af undersøgelsen eller efterforskningen og de faktiske omstændigheder af betydning for sagens afgørelse samt en vurdering af vægten af de fremkomne beviser. Det skal fremgå af redegørelsen, hvorledes politimesteren finder at sagen bør afgøres.

§ 30. Politiklagenævnet meddeler politimesteren, hvordan sager, der behandles efter kapitel 2 eller kapitel 3, efter nævnets opfattelse bør afgøres.

Stk. 2. Det skal fremgå af afgørelsen, om den er i overensstemmelse med Politiklagenævnets opfattelse.

Stk. 3. Afgørelsen skal sendes til den, der har indgivet klage eller anmeldelse.

§ 31. Politiklagenævnet kan påklage politimesterens afgørelser til rigsadvokaten. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klage efter stk. 1 er 4 uger efter, at Politiklagenævnet har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om Politiklagenævnets virksomhed, her-

under om politimesterens samvirke med Politiklagenævnet.

§ 33. Rigsadvokaten afgiver en årlig beretning om behandlingen af de i kapitel 2 og kapitel 3 nævnte sager til Grønlands Landsting, Folketinget og justitsministeren. Beretningen skal offentliggøres.

Kapitel 5

Behandling af klager og kriminalsager vedrørende politimesteren m.v.

§ 34. Rigsadvokaten eller den statsadvokat, som rigsadvokaten bemyndiger hertil, behandler adfærdsklager og kriminalsager vedrørende politimesteren eller politipersonale, der gør tjeneste ved politimesterembedet.

§ 35. Rigsadvokaten eller den statsadvokat, som efter § 34 er bemyndiget til at behandle en sag, har i den forbindelse de pligter og beføjelser, som ved denne lov er tillagt politimesteren.

Stk. 2. Justitsministeren behandler klager over afgørelser truffet af rigsadvokaten vedrørende adfærdsklager og kriminalsager. Har rigsadvokaten bemyndiget en statsadvokat til at behandle en adfærdsklage eller en kriminalsag, behandler rigsadvokaten dog klager over afgørelser vedrørende denne sag.

§ 36. Bestemmelserne i kapitel 2-4 om behandling af adfærdsklager og kriminalsager finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 37. Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på adfærdsklagesager, der ikke er afgjort før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Loven har virkning for kriminalsager, hvori der ved lovens ikrafttræden ikke er rejst tiltale i 1. instans.

Stk. 4. Første gang der udpeges medlemmer til Politiklagenævnet, jf. § 25, udpeges formanden og dennes suppleant for et tidsrum af 2 år.